Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го БЕРЕЗНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 17, 1984 No. 51. VOL. XCI

У ПАРМІ ВВЕДЕНО НА ПРЕСТІЛ ВЛАДИКУ Р. МОСКАЛЯ

Парма, Огайо. — Як інформує „Америка", в середу, 29-го лютого ц.р., тут, не зважаючи на снігові бурі, відбулися урочисті церемонії встановлення епархії св. Йосафата та введення на престіл її першого єпископа, Владики Роберта М. Москаля, колишнього єпископа-помічника Філядельфійської Архидієцезії.

Владика Митрополит Стефан Сулик, з уповноваження апостольського делегата Архиєпископа Піо Лягі, встановив формально нову епархію. Частина зголошених не змогли прибути до Клівленду з огляду на закрите летовище, але не зважаючи на дуже погану погоду в церемонії взяло участь біля 1,300 мирян, а понад 1,000 заповнили залю під час бенкету. Стейтові і міські власті вшанували Владику Роберта спеціяльними проклямаціями, а посадник Клівленду вручив особисто Владиці символічний ключ до міста, як вияв пошани до нового епарха. Врочистості підготовляв, як відомо, церковно-громадський Комітет, головою якого був парох парафії св. Йосафата о. Михайло Ревтюк, а його заступником був голова Українських Злучених Організацій — Відділу УККА, д-р Богдан Футей. До Комітету ввійшли багато інших осіб в тому числі Степан Кікта, якому доручено виготовити спеціяльну одноднівку з нагоди встановлення епархії.

Нова епархія матиме 38 священиків, 40,000 вірних, скупчених у майже 40 парафіях у різних південносхідніх стейтах ЗСА.

Подібна ситуація із сніговою бурею існувала у Торонто, де 27-го лютого відбувалася хіротонія новонайменованого Едмонтонського епарха Владики Василя Філевича.

Крім Владики Стефана, до Клівленду зумів продістатися ще тільки Владика Михаїл, екзарх Франції, який скористався з одинокого літака, якому клівлендські чинники дозволили приземлитись на летовищі. Інші українські Владики „застрягли" хто де: одні в Торонто, інші в Ню Йорку (Владика Василь). Поборовши різні трудноші до Клівленду прибули однак батьки Владики Роберта і його сестра. З уваги на сніговію в Ню Йорку не міг дістатись до Клівленду головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис.

Головну проповідь під час церемонії введення на престіл нового епарха виголосив Владика Стефан, підкресливши здібності та багатогранні прикмети Владики Роберта. Він із зворушенням подякував йому за дотеперішню співпрацю і побажав багато успіхів у розбудові нової епархії. З огляду на бурю до Клівленду не прибув апостольський делегат архиєпископ П. Лягі, але він своєчасно переслав до Клівленду копії Папських булл про встановлення епархії і найменування Владики Роберта її першим епархом.

Різними шляхами пробивались на церемонію до Парми вірні і представники організацій, зокрема молодечих Пласту, СУМА, СУА які творили шпалір в одностроях при виході Владик і священства до головного престола. Владик, зокрема Владику Стефана, вітали члени Комітету хлібом і сіллю та квітами. Було також чимало владик Рутенської і Римо-Католицької Церков. Владика Стефан президіював. Архидияконом був о. шамбелян Михайло Польовий, майстрами церемоній та капелянами були оо. Тома Саюк і Іван Стевенський. Співслужителями були багато інших отців. Владика Митрополит з уповноваження Архиєпископа П. Лягі відчитав документи; два священики прочитали Папські булли.

Закінчення на ст. 4.

ВАШІНҐТОН НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ СТАНОВИЩЕМ ГУССЕЙНА

Вашінгтон. — Найближчі співробітники президента Роналда Регена не скривають свого розчарування заявою йорданського короля Гуссейна, який категорично виключає всякі переговори з Ізраїлем і, що більше, заперечує право першенства З'єднаних Стейтів Америки у вирішуванні близькосхідніх проблем без участи інших великодержав, Арабської ліґи і навіть Совєтського Союзу. Тим самим, кажуть речники Адміністрації, Гуссейн відкинув цілу мирну концепцію президента Р. Реґена і його дотеперішні заходи в цій справі. Крім того він закинув Урядові ЗСА односторонність, фаворизацію Ізраїля і його інтересів, збільшену економічну і військову допомогу для тієї держави, толерування окупації великої частини арабських земель захоплених Ізраїлем в кількох війнах тощо.

Один з речників Білого Дому заявив, що король Гуссейн правдоподібно надіявся раніше, що Уряд ЗСА розв'яже за нього усі проблеми йордансько-ізраїльських відносин і заставить Єрусалим піти на далекойдучі концесії для арабських країн, зокрема Йорданії, бо інші арабські країни, після полагодження справи з Єгиптом, жадних претенсій не висловлюють. Є, очевидно, деяка частина арабських країн, які, подібно до Палестинської Визвольної Організації, взагалі не визнають права Ізраїля на самостійне існування і радше стремлять до його знищення.

Король Гуссейн в кількох раніших зустрічах з речниками американського Уряду заявив, що розв'язку конфлікту між Ізраїлем і арабськими країнами він бачить тільки тоді, якщо перший погодиться на віддання всіх раніше захоплених земель, хоч не каже як в такому випадку Ізраїль має забезпечити свої кордони перед тими, які хочуть його знищити.

З приводу цієї постави Гуссейна у Вашінгтоні ведуться пожвавлені розмови. Президент Р. Реґен зустрічався з державним секретарем Джорджем Шулцом і Робертом МекФарлейном, головним дорадником у справах крайової безпеки, і спеціялістами та знавцями близькосхідньої проблематики. Під час зустрічі обговорювались різні справи, не тільки заява Гуссейна, бо ЗСА у принципі були погодилися під час перебування короля Йорданії у Вашінгтоні минулого місяця про продаж додаткової модерної зброї для Йорданії і цей плян треба буде, принаймні тимчасово, зупинити.

Найбільше турбує Адміністрацію Р. Реґена заграваня Гуссейна до Совєтського Союзу і його вмішування у внутрішньо-американські справи. Тут натякається на критику Гуссейном проізраїльського „лаббі" у Вашінгтоні, яке, мовляв, диктує сьогоднішню політику ЗСА на Близькому Сході. Політичні спостерігачі думають, що становище Білого Дому до цієї справи появиться вкоротці, хоч досі тільки здогадуються, що воно буде лагідніше, зформульоване в дусі замирення і спільного шукання шляхів до загального миру на Близькому Сході.

ЗААРЕШТОВАНА Є. САННІКОВА ПИШЕ ПРО Й. ТЕРЕЛЮ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дійшла вістка, що 18-го січня 1984 року була заарештована московська правозахисниця Єлена Саннікова. Є. Саннікова народилася 1960 року і вже десять років бере активну участь у правозахисному русі. Вона відома з багатьох самвидавних документів, а в тому і з документу „В день жалоби...", в якому описує перебування Йосифа Тереля, голови Ініціятивної Групи Захисту Прав Вірних і Церкви, в Москві в листопаді 1982 року. Нижче подаємо в перекладі з російської мови уривки з цього документу:

„В день проголошення 'всенародної жалоби', 11 лютого (1982 р.) о годині 9:30 ранку до мене прийшов участковий міліціонер майор Чулюкін і хтось у цивільному з пов'язкою дружинника.

В той час у нас в гостях був Йосиф Тереля, який приїхав до Москви два дні раніше. Міліціонер пояснив моїй матері, що прийшов 'прямо відвідати, подивитись, як ви живете...' Він перейшовся по квартирі, потім зайшов у мою кімнату. Побачивши, Й. Терелю, він зразу підійшов до нього і попросив документи. Йосиф Тереля пояснив, що документи залишив на квартирі, в якій зупинився. Участковий почав вимагати, щоб Й. Тереля негайно пішов з ним у відділення (міліції) для підтвердження особистости. На заперечування Тереля 'дружинник' сказав, що якщо б його (Терелю) спіймали без документів на вулиці, то відправили б прямо у 'психушку'.

Я сказала, що Йосиф Тереля — мій гість, і я не можу допустити, щоб його доставили у відділ міліції з моєї хати. Тоді Чулюкін покликав телефоном відділ міліції.

Мені довелося поїхати за пашпортом Тереля на квартиру, де він зупинився. В міжчасі прийшли ще два дружинники з відділення, почали дзвонити і вимагати, щоб Чулюкін ішов туди; у квартирі виникла нервозна обстановка, став хвилюватися дід (йому 90 років), і Терелі довелося йти у відділення разом зі співробітниками. Чулюкін запевняв, що, як тільки принесуть у відділення пашпорт, Терелю відпустять. За півгодини я увійшла в кімнату міліції, де перебував Тереля і дехто з пов'язкою дружинника коло нього. Біля кімнати стояв на варті міліціонер. Я віддала пашпорт Йосифові Терелі. Вкоротці прийшов співробітник міліції, взяв пашпорт і відійшов, сказавши, що скоро вернеться і віддасть пашпорт. Одначе протягом години в кімнату не приходив. Коли я пробувала вийти на вулицю, щоб подзвонити, міліціонер, який стояв біля дверей, мене не випустив. На питання, на якій основі я задержана, міліціонер здвигнув плечима і сказав, що 'нічого не знає, йому сказали'. Біля 11-ої години вечора з'явився, нарешті, участковий і держав в руках бляньки 'Пояснення'. Разом з ним прийшло кілька міліціонерів і інспектор кримінального розшуку, які провели мене в іншу кімнату для 'розмови'. На питання інспектора кримінального розшуку я не відповідала, пояснивши відмову відсут-

Закінчення на ст. 4.

ІЄРАРХИ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ ВІТАЮТЬ УНСОЮЗ

З нагоди 90-річчя УНСоюзу на руки його головного предсідника д-ра Івана Флиса наспів ряд привітів від ієрархів Українських Церков. Внизу поміщуємо вибрані уривки з них.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В ЗСА

.....Дев'ятдесят літ на службі народу! Це вже четверте з ряду покоління у рядах УНСоюзу проводить працю для добра української спільноти у ЗСА й Канаді. Зусилля і труди провідних людей Вашої Установи, які працювали серед народу, з народом і для народу — нехай будуть для наступних поколінь взором і заохотою для діяльности й росту цієї Установи.

Нехай діяльність трудівників УНСоюзу буде позначена витривалістю у службі для громади й стійкість у праці для добра українського народу.

УНСоюз — братська забезпеченева установа — у основах своїх завдань побіч економічної ділянки праці, проводив всебічну культурно-освітню працю, щоб зберігати й плекати українську культуру й посилювати в народі українську духовість і почуття окремішности народу..."

СТЕФАН
Митрополит

.....Український Народний Союз за тих 90 років з малої братської організації розвинувся у велику фінансово громадську інституцію. За той час, як пише один із видатних діячів УНСоюзу тоді Дмитро Галичин, УНС переходив не одну бурю і не одну кризу, але все виходив побідно і зміцненим завдяки тому, що, як пише бл. п. Дмитро Галичин ..опирає своє існування на правді, на високих моральних ідеях, на вірній службі своїм членам, американському та поневоленому українському народові...

...За тих 90 років існування Український Народний Союз багато зробив і для свого членства індивідуально і для нашої спільноти і народу як цілости. За це і одержав почесну назву ..Батька-Союзу" та ..Заморської Твердині..."

ВАСИЛЬ
Єпископ Стемфорду

.....На протязі 90-ти років УНС намагався не лише боронити українське ім'я та українську справу зокрема на Американському континенті, але рівнож старався допомогти українській громаді розвивати своє громадське та культурне життя, сприяючи своїми засобами його розвиткові. Коротко кажучи, Ваша світла установа, УНС, наполегливо намагався працювати для добра української справи, згідно з волею основоположника УНСоюзу, бл. п. о. Григорія Грушки, основника і першого редактора ..Свободи", який видвигнув ідею заснування УНСоюзу...

...Надіємося, що ваша світла установа, УНС, зможе зустрічати вже внедовзі свій столітній Ювілей ще з більшими осягненнями..."

РОБЕРТ
Єпископ Парми

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В ЗСА

.....Вся історія української еміграції до ЗСА була в основному тісно пов'язана з постанням Українського Народного Союзу та його творчою діяльністю, скерованою передусім на службу українській людині, взагалі, а українській нації, зокрема.

Тож, з нагоди 90-ліття існування Українського Народного Союзу складаю на Ваші руки, достойний Пане Президенте, не тільки мої особисті, але і духовенства та вірних нашої Церкви в ЗСА, наші найкращі побажання Вам та Вашим співробітникам особливо ж провідникам і членам управ відділів УНСоюзу в Америці і Канаді...

...Дорогий Президенте! Мені відомо Ваше гаряче бажання зберегти УНСоюз від участи в груповопартійних розграх, які доводять звичайно до знесилення, а часом, як знаємо, і до повної руїни громадських організацій. Тож і тут моє для Вас найщиріше побажання: — щасти Вам, Боже, і в цьому почесному стремлінні..."

МСТИСЛАВ
Архиєпископ-Митрополит

.....В цьому 1984 році Український Народний Союз завершує 90 років служби своїм членам та українській громаді. З цієї нагоди пересилаю нашій заслуженій братній організації привіт з найкращими побажаннями в дальшій праці для добра членства та української нації і Божого благословення! ..."

КОНСТАНТИН
Архиєпископ

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ

.....Сердечно вітаю Головний Екзекутивний Комітет, що його очолює Високодостойний п. Іван О. Флис, та все членство Українського Народного Союзу з 90-літтям цієї найстаршої та найбільшої української установи у вільному світі, яка за весь час свого існування була провідною силою, забезпечувала стабільність і тривалість української спільноти та служила українській справі.

Ювілейний 1984 рік Божий Українського Народного Союзу нехай спричиниться до масового побільшення членства, щоб об'єднаними силами продовжувати велику місію для добра родин, громад і організацій та українського народу..."

АНДРЕЙ
Митрополит

Закінчення на ст. 4.

Український Інститут Америки влаштовує бенефіс

Ню Йорк. — Український Інститут Америки, який вкінці добився звільнення від реальностевих міських податків, влаштовує тут прийняття-бенефіс в суботу, 24-го березня, о год. 7-ій вечора, у своїх власних приміщеннях, при 2 схід 79-та вул.

Як відомо, УІА був змушений робити наполегливі і коштовні старання, щоб отримати звільнення від міських податків не тільки за останні роки, але сягаючи до 1980 року. Це означає, що без звільнення УІА був би змушений заплатити містові понад 300,000 дол., що загрожувало дальшому існуванню Інституту. Рішальним фактором у звільненні від податків була і є широко розвинена многогранна діяльність Інституту в ділянках культури й освіти.

К. Оранська-Петик

У мистецькій програмі прийняття бенефісу виступлять вокалісти Катря Оранська-Петик і Олесь Кузишин.

Всутп — 50 дол. від особи, при чому фонди призначені на продовження і поширення культурно-освітніх програм Інституту.

Р. Рудницький концертуватиме у Ґватемалі

Янгстван, Огайо. — Піяніст-віртуоз Роман Рудницький виступатиме вперше в Центральній Америці. Він дістав запрошення виступити у Ґватемалі з фільгармонічною оркестрою, а крім того, дасть свій власний речиталь та провадитиме спеціяльні кляси для студентів. Концерти ці відбудуться 11-го і 12-го квітня ц.р.

Роман Рудницький буде грати з оркестрою два концерти для фортепіяно: перший концерт Чайковського і третій концерт Прокоф'єва. Американська амбасада в Ґватемалі зааранжувала ці концерти у зв'язку з тим, що Р. Рудницький вже від декількох років виступає у програмі „Arts America", що її спонзорує Державний департамент ЗСА.

У листопаді 1983 року Р. Рудницький дав речиталь в Кількенн, в Ірляндії. В останніх двох місяцях він виступав в стейтах Огайо, Пенсильванія і Вірджінія. У кінці квітня він дасть концерт у Північній Дакоті у місті Веллі Сити, а 13-го травня виступить в Толідо, Огайо, у мистецькій ґалерії.

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕДВИБОРЧА демократична кампанія „пересунулась" тепер з півдня на середній захід до індустріяльних стейтів, таких як Мишиген, Іллиной та інших. Політичні спостерігачі кажуть, що ведення кампанії у великих центрах є пов'язана з великими витратами про що не дуже дбає Волтер Мондейл, який, згідно з оцінкою спостерігачів, зібрав досі біля 60 мільйонів долярів на передвиборчу кампанію, а сенатор Ґері Гарт заледве 20 мільйонів. Стратеги передвиборчої кампанії Мондейла числять на те, що Гарт фінансово не витримає затяжної кампанії, або буде змушений її сповільнити з огляду на фінанси. Кореспонденти звернули також увагу, що колишній віцепрезидент, не зважаючи на його бездіяльність в минулому, атакує Гарта дуже в персональній площині, намагаючись принизити його в очах політичного світу. Гучні балі після кожної перемоги Мондейла також вказують, що фінансові потентати витрачають силу гроша для свого кандидата.

ПОСАДНИК БОСТОНУ Реймонд Л. Флинн започаткував нову еру у відносинах між білим і негритянським населенням в цьому місті, намагаючись злагіднити напруження, яке заіснувало ще перед його каденцією. Він переконаний, що ці дві найбільші групи в місті можуть прийти до якогось порозуміння, що було б дуже корисне для всіх мешканців цього індустріяльного міста. Як вияв доброї волі посадник Флинн особисто відвідав вдову негритянку, чоловіка якої застрілили два білі поліціянти в 1975 році, і вручив їй чек на 843,498 долярів відшкодування, признаних її раніше лавою присяжних і суддею.

ЧЕРГОВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ Фордгемського університету буде о. Джозеф А. О'Гер. Він розпочав свою кар'єру на пості викладача в коледжі, потім дослідника, а останніх 12 років був редактором журналу „Америка", спонзорованого єзуїтським орденом Римо-Католицької Церкви. Отець Дж. О'Гер отримав чимало відзначень і нагород за свою діяльність, зокрема від Асоціяції католицької преси за редакційні статті і колюмни, у яких він порушував преважливі виховні і моральні проблеми.

ЧИСЛО СТАРШИХ ОСІБ, які раніше виїхали були на Фльориду й інші тепліші стейти ЗСА, повертаються чомусь масово знову на північний схід до стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Огайо, Пенсильванія, Коннектикат та інших. Бюро перепису населення звертає увагу, що в останній декаді принаймнеше 30 відсотків старших пенсіонерів повернулися на свої давні, або нові місця. В більшості повертаються бідні особи, з маленькою пенсією, які як здогадуються, не можуть дати собі ради в теплих стейтах перетяжених людьми пенсійного віку.

ДЖЕЙМС Ф. ГОҐ, колишній видавець газети „Чикаго Сан-Таймс", був найменований на керівника найбільшого щодо тиражу нюйоркського щоденника „Дейлі Нюз". Як голова екзекутиви він безпосередньо відповідатиме за видавництво перед видавцем-потентатом Рупертом Мирдоком, який є власником іншого нюйоркського щоденника „Ню Йорк Пост", а від січня 1984 року „Чикаго Сан-Таймс".

ДИРЕКТОР БЮДЖЕТУ в уряді президента Роналда Реґена Дейвид Стокман передбачає, що обидві сторони, тобто обидві політичні партії в Сенаті і Палаті Репрезентантів і Білий Дім погодяться на компроміс щодо зниження суми дефіциту у бюджеті Уряду на приблизно 110-130 більйонів долярів на протязі трьох чергових років. Сорок більйонів буде заощаджено з різних внутрішніх програм, 30 більйонів з оборонного бюджету, а 50 більйонів з різних інших програм і доходового податку.

У СВІТІ

КАРДИНАЛ ЮЗЕФ ҐЛЕМП, примат католицької церкви в Польщі, звернувся із закликом до польського комуністичного уряду „виявити більш толерантности в справі релігійних вірувань і заперестати усування хрестів Розп'яття з шкільних будинків". Кардинал Ґлемп не заперечив права варшавському урядові давати такі розпорядження, але запитав „Чи такі розпорядження є справедливими, коли вони ранять почування більшости населення?" Але речник уряду, Єжи Урбан, заявив, що уряд далі стоїть на своєму становищі, і що уряд має право усувати релігійні символи з урядових будинків.

КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ закордонних справ Арабської ліґи, яка відбувається в столиці Іраку Багдаді, заапелювала до держав цілого світу „не причинюватися прямо чи посередньо до продовження війни" між Іраком і Іраном. На конференції створено спеціяльну комісію при Арабській лізі, завданням якої буде старатися встановити перемир'я. Згадана конференція засудила Іран за „агресивну війну", одначе не прийняла жадних санкцій проти Ірану, як цього сподівався іракський уряд.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД В РИМІ зарядив поновне арештування Сергея Антонова, урядовця болгарської летунської лінії в Римі, про якого зізнавав терорист Мегмет Алі Аджа, як того що помагав йому у пляні вбити Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року. Антонова було звільнено на підставі лікарського свідоцтва, але тепер судді рішатимуть в справі суду над ним і тому рішено його арештувати та унеможливити йому втечу з Італії.

КОМІСІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ при Об'єднаних Націй на недавній конференції в Женеві відкинула резолюцію в справі порушення прав людини в комуністичній Польщі. Голосами 17 проти 14 членів-держав при 12-ох стриманих, конференція відкинула резолюцію, яка допомагала обговорення переслідувань в Польщі. В дискусії над резолюцією комуністичні представники твердили, що ця резолюція є спотворення дійсного стану в Польщі компромітацією Польської Народної Республіки. Резолюцію внесли представники Франції, Західньої Німеччини і Голляндії на основі документальних даних про політичне положення в Польщі.

Студентська громада при Іллинойському університеті активізується

Урбана, Ілл. (М.Дзюк) — Українська Студентська Громада при Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн, що її цього академічного року очолює Аріядна Ванджура, по традиції бере активну участь у студентському житті цього кемпусу. Крім того в цьому році замітне число членів Громади бере один, а то й два курси української літератури, що їх веде проф. Дмитиро Штогрин. Він є теж довголітнім академічним опікуном УСГ.

Ці студенти, що беруть курси історії Східньої Европи, працюють над есеями з історії України. У весняному семестрі Громада приготовляє репрезетативний Український вечір для студентів і професорів цього кемпусу. У програмі цієї імпрези, що її підготовляє окремий комітет під проводом Олександри Коновал, будуть виступи молодої капелі бандуристів і групи танцюристів чикаґської філії ОДУМ-у і висвітлення документальних фільмів з української культури.

Громада також приготовляє з допомогою своїх батьків, точніше — матерів, українські печива для гостей Українського вечора, який відбудеться в суботу, 24-го березня о год. 2:30 по полудні у приміщенні МекКінлі Фундації, при 5-ій вул. Південь у Шампейн. УСГ запрошує до участи в цьому Вечорі українських студентів з Чикаґо, ДіКелб та околиць.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жорстокість совєтської „справедливости"

Недавно американська преса подала новинку про шестикратний засуд кримського татарина Мустафи Джемілєва, який подібно, як Юрій Шухевич, син ген. Романа Шухевича, провів більшість своїх 39 літ у совєтських тюрмах і концтаборах.

Причиною нового засуду, згідно з повідомленням „Правди Востока" з 17-го лютого 1984 року, було це, що Джемілєв займався „антирадянською аґітацією" та втримував зв'язки з татарськими націоналістичними групами поза СССР.

Крім загальної фрази про „антирадянську діяльність" у звідомленні з процесу в Ташкенті згадано тільки, що він був у зв'язку з іншим татарином Меґметом Севдіяром, який тепер живе у Квінсі, Н. Й.; він згаданий у совєтських „актах" як „нацист", що під час німецької окупації Криму видавав часопис „Азад Крим" („Вільний Крим"). У процесі сказано, що Джемілєв мав вислати телеграму згаданому Севдіярові до Квінсу, в якій він висловив надію на осягнення „спільних цілей".

Одначе на суді не виявлено, в чому саме проявилася „антирадянська діяльність" Джемілєва. Як відомо, він від років веде кампанію за право кримських татар повернути до Криму, звідкіля Сталін приказав вивезти понад 200,000 татарів в 1944 році за „коляборацію" з німцями. Кримські татари були однією з неросійських національностей в СССР, яких Москва розпорошила в Центральній Азії під закидом співдії з німцями.

Але на протязі повоєнних років, головно під час прем'єрства Микити Хрущова, майже всі ці групи реґабілітовано, більшість з них повернулася до своїх родинних сторін, їхні автономні республіки були їм привернені. Лиш у випадку кримських татарів і надволжанських німців не привернено прав автономних республік, хоч совєтський уряд в 1967 році також реґабілітував кримських татарів від загальної вини коляборанства з німцями.

У 1954 році,з нагоди 300-річчя Переяславського договору, Москва прилучила Крим до Української ССР, нібито як „дарунок старшого російського брата".

Хоч адміністративно Крим належить до України, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Теодор Шабад, пише, що в Криму всі татарські написи замінено російськими, а як не як, а населення складається з росіян і українців. Як також совєтський уряд вже не визнає кримських татар за окрему етнічну групу.

Мустафа Джемілєв набрав великого розголосу у світі в 1976 році, коли це проф. Андрей Д. Сахаров зі своєю дружиною Єленою Ґ. Боннер прибули до Омська, в Сибірі, на четвертий процес Джемілєва. Там Сахаров мав сутички з міліцією, яка намагалася не допустити його на судову залю.

Як відомо, в'їзд до деяких міст у СССР заборонений для чужинців, як також заборонено туристам відвідувати Омськ. Поїздка Сахарова з дружиною до Омська принесла теж великий розголос у світовій пресі.

Між іншим, на останньому процесі Джемілєва згадано рівнож ген. Петра Григоренка, який постійно підтримував право кримських татарів на поворот до Криму. Ген. Григоренко згадує про Джемілєва у своїх споминах, які вийшли друком по-англійськи на початку 1983 року.

Цікаво згадати, що серед українських політичних в'язнів є велике число політв'язнів, що їх судять два,а то й три рази за ці самі „провини". На жаль це тому, що за українцями — індивідуально чи групово — немає визначних світових постатей, щоб вперто обороняли їх перед жорстокою „справедливістю".

Ми згадали Юрія Шухевича, єдиною провиною якого є це, що він відмовився відректися свого батька. Д-р Володимир Горбовий просидів довгі роки тільки тому, що він був колись адвокатом українських політичних в'язнів. Катерина Зарицька, Галина Дидик і Одарка Гусяк відсиділи по 25 років за це, що були медичними сестрами в УПА і ОУН під час Другої світової війни, коли українське підпілля боролося проти нацистської Німеччини і комуністичної Росії.

Ці пригадки про жорстоке трактування українських політичних в'язнів окупаційним совєтським режимом в Україні ні в чому не зменшують змагання кримських татарів і їхнього провідника Джемілєва, чи їх визначних оборонців в СССР чи у вільному світі. Ми тільки стверджуємо, що хоча Москва трактує українських політичних в'язнів з такою самою жорстокістю, світ, на жаль, про це або не хоче знати, або мовчить, щоб не дразнити совєтського уряду та щоб політика детанту не перемінилася у холодну війну.

Микола Бараболяк

КІССІНДЖЕРОВІ МУДРІ ДУМКИ

Годі підписатись під усім, що пише Кіссінджер на теми світової політики. Зокрема, що нас інтересує, питання України, й інших поневолених Москвою народів, для нього не існує. Не об'єктивний він теж із відомих причин, якщо йдеться про проблеми Близького Сходу. Ось нещодавно він обстоював думку, що американські частини повинні далі залишитись на становищі біля бейрутського летовища проти опінії найжагучіших приклонників тієї афери. Але якщо йдеться про питання гльобальної політики, то його погляди заслуговують на повну увагу. У нього не тільки глибоке знання міжнародної політики, але й підхід до неї глибокий, філософський. В народі його предків рабини величались мудрістю. Для мене він такий своєрідний політичний рабин.

У журналі „Тайм" за 5-те березня викладені його погляди на Атлантійський Альянс, на ролю і завдання НАТО під цю пору. Здоров'я того альянсу дуже важливе для безпеки світу перед совєтами. А останнім часом у зв'язку з насадженням в Европі нуклеарних ракет середнього радіюсу(типу Першінґів II і Томагоків) виринули дуже серйозні сумніви щодо ціпкости того альянсу. Погіршили справу сильні пацифістичні струї в Европі, які так удало підсилює Кремль. Кіссінджер уважає, що основи, на яких побудовано НАТО тому 35 літ, застарілі й їх треба б зревідувати.

Слабкі сторони того альянсу, на думку Кіссінджера, ось у чому: Коли монтовано той альянс в 1949 році у зв'язку з невдачею створення Европейської Оборонної Спільноти, Америка мала монополь на атомову зброю. Тоді не було потреби виставляти проти можливої совєтської аґресії сильні конвенціональні збройні сили (армія, летунство, фльота). Тоді було досить натякнути Кремлеві: на випадок нашої атаки на Европу полетять на вас атомові ракети і зметуть вас із лиця землі! На жаль, Захід тримався задовго тієї оборонної схеми. Нині її застарілість уповні наглядна. Ледве чи на випадок совєтської аґресії конвенціональними збройними силами, прийшло б рішення вжити проти них нуклеарну зброю. А найважливіше те, що ті всі ракети типу Першінґи II і „літаючі ракети" в Европі „в гостях". Европейці мають уявлення про американців, що вони „trigger happy cowboys", („ковбої, що тримають палець на куркові револьвера), які нерозважними потягненнями можуть спровокувати нуклеарну війну. Зі страху перед тим, европейські уряди можуть під тиском публічної опінії, яка так дуже вороже наставлена до нуклеарної зброї, відкликати згоду на стаціонування тієї зброї в Европі, а що тоді? Найнеприємніше в тій ситуації те, що як-не-як про вжиття тої жахливої зброї в Европі рішає остаточно посторонця сила — Америка, а не самі европейці, про життя і долю яких йдеться у першій мірі!

Альянс між Америкою і Европою, на думку Кіссінджера, — незбалансований, і тому нездоровий на дальшу мету. В тому альянсі домінує і диктує Америка. ЗСА рішають, які нуклеарні ракети продукувати, де і коли їх стаціонувати. ЗСА без европейських урядів ведуть із совєтами переговори про контроль нуклеарної зброї, Америка надає тон дипломатії з совєтами, радиться з европейцями, але рішає про їх евентуальну долю і недолю — таки сама. Ця перевага ЗСА над Европою була виправдана зразу після війни, коли европейці були такі немічні, головно економічно. Нині ситуація змінилась. Нині економічний потенціял Західньої Европи хоч двічі сильніший від совєтського, а людський потенціял теж півтора раза міцніший від совєтського. Тому час на зміну.

На думку Кіссінджера, пора вивести Европу з позиції „підопічного" під покровом Америки, і перебрати їй ролю первинного оборонця їхньої свободи перед СССР. Економічно Европа об'єднана в Спільному ринку. Так же мусять европейці, маючи на те фінансові ресурси, взяти у свої руки власну оборону. Вони мусять встановити свою мілітарну ідентичність. Щоб довести до такої реорганізації Европи і її оборонної інтеґрації, Кіссінджер радить:

1) До 1990 року европейські уряди повинні розбудувати свої конвенціональні оборонні сили до того рівня, щоб вони перевершили совєтські. Як сказано вище, людські і фінансові підстави для того існують;

2) тягар плянування оборони мусить стати у більшій мірі завданням европейців. Европейці мусять у першій мірі призадуматися як боронитися перед можливою аґресією і не покладатись на те, що про це журиться „татко" — ЗСА;

3) нині головнокомандуючим збройними силами в Европі є американець. На майбутнє повинен ним бути европейський генерал, а американський його заступником. Це було б наявним виявом ідеї, що Европу боронять европейці;

4) переговори в справі контролі нуклеарної зброї повинні вести европейці, якщо йдеться про таку зброю стаціоновану в Европі.

У такій оборонній структурі альянсу европейські уряди мусіли б виказувати

Закінчення на ст. 4.

М. Дністрянський

„МАЛОРОСИ" І „ВЕЛИКОРОСИ" — ЕПІТЕТИ В ІСТОРІЇ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

Хоч греки були найстаршим культурним народом в Европі, вони належали й до знаменитих байкарів-фантастів, про що свідчить епічна поезія їхньої літератури, головно, в дохристиянській добі, яка появилась у різних жанрах та у взірцевих поезіях, що були започатковані Гомером в невмирущому епічному творі Іліяди і Одіссеї в VIII сторіччі до Христа.

В Іліяді є згадка, що Зевс (найстарший дохристиянський бог греків) дивився з гори Олімпу (осідку богів) також на землю добрих їздців на конях і зручних у бою та найсправедливіших людей — кобилодойців.

Пізніше інші письменники робили з таких гомерівських епітетів назви для народів тих часів. „Але вже Страбон розумів, що тут іде мова про чорноморських кочовників. Гезіод знає вже й ім'я їх — Скити, і прикладає до них той самий гомерівський епітет „кобилодойців" (М. Грушевський, Історія України-Руси, том І, стор. 105) бож скотарі, випасаючи на урожайних землях України різні стада худоби, живились часто молочними продуктами, можливо й кобилячим молоком, якщо Зевс не помилився...

Скити — стрільці з луками — були ще більш добірним гомерівським епітетом, бо лук відомий вже з останньої частини кам'яної доби, й у лісостеповій та степовій полосах України мав широке примінення в мисливстві, подібно до риболовних гачків у греків, які жили головно на різних островах та півостровах сучасної Греції. Будучи колоністами в Причорноморських портах, у них риболовля (хоч би внизу Дніпра і на Озівському морі) була також одним з найголовніших господарських зайнять.

Невідомо хто і з яких мотивів підготовив епітет — анти, як назву для народу українських земель після упадку Скитії (чи Сарматії, за римськими письменниками) і мандрівки кочових племен у V-VI сторіччях, бо філологи, поза різними припущеннями, не встановили навіть етимології цього слова. Але вже у VII сторіччі його замінює назва Русь, походження якої головно норманські дослідники нав'язують до етнічно-політичних інтересів у т. зв. норманській теорії, не зважаючи на те, що Північ, як і Захід тих часів не могли мати великого впливу на Україну, яка була(за посередництвом величезної розмірами чорноморської комерції в старинній добі, так і в середньовіччі) інтеґральною частиною східньо-середземноморської спільноти — колиски культури людства, і слово Русь є вже місцевого (українського) походження.

З упадком Київської Руси 1240 р. і появою московського князівства та приходом до влади царя Петра І-го на переломі XVII - XVIII сторіч,прийнято назву Росія для царської імперії та створено нові епітети: великороси для росіян і малороси для мешканців українських земель. Ці епітети були вже виключно політичного характеру, які включено в плян творення Російської імперії, до якої прилучувано поступово землі України і Білорусі. Хоч слово Україна є вже в літописних відомостях у XII сторіччі, офіційна термінологія давала політичний змисл — бож на терені колишньої Київської Руси вже мешкали „малороси" й „великороси", а назва білоруси знаменито підходила до „нової тройці", так що не треба було творити третього епітету. Правда, ці епітети в приватному житті не знаходили примінення, а в більш спірних сутичках вживано приватні епітети: кацап для росіян і хахол для українців. Тож і не дивно, що після кількох літ визвольних змагань під час Другої світової війни назва Україна закріпилась, на українських землях і поза нею, головно на сході Европи.

На протязі XVIII і XIX сторіч згадані епітети доволі закріпились не лише в російському, але й українському письменстві, так що їх не можна цілковито усунути головно з історійографії, бо з такими назвами-епітетами появилось чимало джерел та науково-дослідчих праць, які годі тут перерахувати. Крім того, ці епітети вживала (й досі вживає) світова історіографія, так що виключити їх цілковито не було б корисно та незгідно з історичною дійсністю. Їх треба вживати у відповідних чи потрібних місцях з належними поясненнями, і це не є ознакою залишків „старорежимности" в українській історіографії, а лише представлення минулого в її історичній дійсності, бо усучаснення історичних фактів розходиться з властивою науковою історіографією.

Правда, останніми часами виявилось, що поодинокі читачі не мають належного розуміння в деяких місцях в „Історії України" відомого професійного історика проф. Наталії Полонської-Василенко, хоч би в наступній цитаті, яка включає один зі згадуваних епітетів — великороси (у прикметниковій формі), а саме: „Розгром Києва в 1169 році поклав межу в історії України, став початком появи нового міцного осередку — Володимира Суздальського, „великоросійського", який вступив у змагання за першенство з Україною"(том І, стор. 178). Очевидно, що в згаданому часі ще не було московського князівства, ані Росії, як і великоросів (що знають і

Закінчення на ст. 4

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про релігійні почування

Минулого тижня мені трапилася дивна подія: двоє молодих людей, що чистили з листя кущі біля хати, прибігли перелякані до мене, тримаючи в руках два Розп'яття Христа, які найшли заховані під одним із кущів. Хто їх там заховав чи викинув, здається ніколи не дізнаюся, але видимий страх моїх молодих робітників та ще і їхнє ствердження, що це напевно „поганий знак", мене застановили.

Ці Розп'яття я взяла до хати і тепер вони стоять у мене на почесному місці, хоча вони поганенькі та знищені снігом і дощами.

Коли коротко після цього дивного припадку у всій пресі появилися вістки про події в Польщі з приводу усунення Розп'яття зі шкільних і шпитальних заль та ми читали як масово та сильно запротестувала проти того польська молодь, підтримана церковними властями, насунулося порівняння та невеселі думки на тему наших релігійних почувань.

Ми бачили на світлинах заплакані обличчя польської молоді, ми читали про вщерть виповнені церкви, про понад 4,000 студентів, які зібралися тільки в одній церкві на Богослуження у протесті проти заборони Розп'яття у залях їхньої школи. І мимохіть станули перед очима наші церкви, які подекуди світять щораз частіше пусткою і групки нашої молоді, що радше збираються біля церков, а не всередині.

Розуміється, кожний у нашій спільноті скаже мені, що на це складається ряд причин. Але чи справді тепер наше переконання, що ми „побожний народ" і що наша релігійність глибоко вкорінена від тисяча років оправдують себе переконливо?

Факт опорожнілих церков, вистоювання біля них, брак релігійних зацікавлень залишиться незмінним фактом. Ось недавно відбувався широко розреклямований з'їзд нашої молоді у 50-річчя львівського здвигу „Українська молодь Христові" і на ньому було... біля триста молодих людей. Яка це горстка, коли порівняти з тими тисячами, що заповнили вулиці Львова перед п'ятдесяти роками.

Здається, що релігійні почування, як і національні, розцвітають найкраще тоді, коли вони під гнітом, коли вони заборонені або переслідувані. Там де панує повна свобода — не має ними великого зацікавлення і вони стають лише зовнішніми практиками, без глибокого змісту і почувань.

І тому така сила релігійних почувань у сьогоднішньої польської молоді — а у нашої, яка повними пригорщами захлистується свободою думки і вчинків, такий тепер інакший підхід до релігійних практик, до відношення до Бога, а часом забобонний страх перед Ним,або мовчазна байдужність.

О-КА

Провина і кара

(з церковного бюлетеню)

Неділя. Парох церкви кінчить уже відправляти Службу Божу „даванадцятку", а молодший, сотрудник, разом із „старшим братом" взяли кошики з грішми-датками парохіян і пішли до сусіднього будинку - приходства. Тільки ввійшли в двері, коли в кімнаті наліво обізвався телефон. Знайома жінка повідомляла, що якраз бачила, як якийсь хлопчисько перетяв сітку на вікні від кухні приходства й вліз у відкрите вікно.

Отець сотрудник негайно повідомив поліцію, а тоді пішов до кухні, закрив вікно й став вичікуючо на порозі внутрішньої залі дому.

Коли це згори, по сходах, веселим недбалим кроком сходить молодець та ще й підсвистує собі весело. Побачивши раптом двох сильних чоловіків, настрашився й так сильно зіскочив з третього ступня сходів, що великий „ковбойський" капелюх злетів йому з голови. Та він не турбувався капелюхом, а кинувся до відкритого, на його думку, вікна. Вдарив об шибу з таким розмахом, що пробив її й вискочив надвір.

Викликана поліція по слідах крови зайшла через город майже до кінця вулиці й застала таку сцену: до автаамбулянсу старша жінка, очевидно,мати, допомагала ввійти покаліченому молодикові. На запит поліції „Що сталося? була відповідь: „Це якийсь злісник-священик так поранив мого сина". Довелося повертатися на приходство по загублений капелюх, щоб зідентифікувати вломника.

Подія правдива, як і правдиве те, що кара за проступок завжди приходить, хоч може не так безпосередньо, як у згаданому випадку й не так наглядно для загалу.

Та воно варт подумати над тим тепер, у Великому Пості.

Любов Цегельська

Д-р В. Шандор

ХАРАКТЕРИСТИКА ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ РУСИНІВ—УКРАЇНЦІВ У МАДЯРЩИНІ (УГОРЩИНІ)

V.

По смерті Франца Першого цісарем став його син Фердинанд, людина слабої волі, і його угорці використали для своїх денаціоналізаційних цілей. В 1842 і 1844 роках видано було закон, який у 2-ій статті постановляв, що „у всіх школах Угорщини викладовою мовою мусить бути угорська мова". Виключно угорську мову введено у всіх урядах і церковній адміністрації. Це був початок великої національної трагедії карпатських русинів-українців.

В наслідок програних воєн Австрією в Італії, з Прусією та Наполеоном, Австрія почала втрачати свою позицію в міжнародному світі. Це збудило угорців до боротьби й повстання за національні та політичні права свого краю, яке вибухло в березні 1848 року. З уваги на те, що провідник угорського повстання Людовит Кошут, який боровся за права власного народу, одночасно заперечував їх іншим, поневоленим Угорщиною народам, говорячи: „Спішімся, спішімся мадяризувати хорватів, румунів, саксонців, бо інакше пропадемо", — то зрозуміло, що ці народи його не піддержали.

Можна було сподіватись, що приїзд російських військ на поміч габсбурґам проти угорських повстанців вплине на скріплення національної та політичної позиції карпатських русинів. Та цього не сталось, бо політика російських царів в Україні була подібна до угорської, — народовбивча, яка душила найменші прояви національного життя. Присутність царської армії та аґентів на Карпатській Україні посіяла в народі зерно національної незгоди. Замість допомогти - почали в народі та поміж інтелігенцією ширити гасла про національну приналежність карпатських русинів до росіян, що спричинило велику колотнечу в народі на довгі роки.

Один з учасників у російському війську в поході до Угорщини, М. Д. Лихутин, у своїх „Записки о походе в Венгрию в 1849 г.", пише так: „Бачучи відношення до нас, росіян, тутешнього простого народу — руснаків, я запитав декількох з них, чи бажали б собі приєднатись до Росії. 'Е, ні, навіщо? — відповіли вони, — у нас ліпше. У нас є дано більше волі панам і справникам'".

Карпатські русини в роках 1848-1849

Народи, які замешкували Угорщину, не підтримали Людовита Кошута, провідника повстання проти Австрії, в його боротьбі за права угорського народу. Дня 13-го серпня 1849 року капітулювала угорська повстанська армія коло Вілаґошу, а 26-го серпня того ж року капітулювала мукачівська фортеця генералові Карповичеві.

Загальне ослаблення Угорщини використали карпатські русини, висилаючи 10-го жовтня 1849 року окрему депутацію з Пряшева до Відня, яка подала цісареві Франц Йосифові меморандум з вимогами русинів. Речником депутації був о. Віктор Добрянський, секретар пряшівського єпископа, брат А. Добрянського. Депутація русинів у Відні, між іншим, вимагала щоб:

Державна конституція з 4-го березня 1849 року була публічно виголошена і введена в життя всюди там, де живуть русини. Параграф 5-ий конституції постановляв: Всі народні племена мають рівні права і кожний нарід має право без перешкод задержати й розвивати свою національність і мову. Наведена конституція мала далі постанови про знесення кріпацтва, рівність всіх громадян перед законом, право всіх громадян займати державні становища тощо.

Конституція з 4-го березня 1849 року була проголошена в Угорщині 25-го листопада 1849 року в губерніяльному будинку. З приводу цієї події віденський офіціоз „Oesterreichische Reichszeitung", у числі 26 з 14-го грудня 1849 року,подав таку інформацію: „Русини ставились до мадярського терору однаково холодно і байдуже, як до обіцянок Кошута, який не забув сипати кадилом також русинам. В загальному вело себе руське священство за революційної влади добре і без особливої охорони підчинилось теророві тільки там, де мусіло".

В світлі наведеної березневої конституції колишня угорська конституція була зрушена. В неї вводиться окремий статут, базований на одноцілості імперії та на березневій конституції, згідно з якою всі коронні землі й всі народи імперії є між собою рівні. Цісар Франц Йосиф скасував офіційно панщину 7-го вересня 1848 року, що дуже полегшило долю нашого люду.

Розпорядком цісаря з 8-го листопада 1850 року Угорщина була поділена на п'ять військових дистриктів з осідками: Шопронь, Братислава, Кошиці, Будапешт і Великий Варадин. До Кошицького військового дистрикту увійшли чотири руські столиці: Ужанська, Бережська, Уґочська і Мараморошська. Військові дистрикти ділились на менші адміністративні одиниці, одну з яких творили і карпатські русини в Ужгороді з Іґнацом фон Вілецом, як наджупаном, на чолі. Адольф Добрянський був головою канцелярії наджупана, а його брат о. Віктор — головою шкільництва.

В повній згоді з новою конституцією брати Добрянські почали заводити в згаданих чотирьох столицях дистриктів руську адміністрацію, руську мову в школах і у всіх урядах; також написи на публічних будинках стали руські. По трьох місяцях офіційного національного й культурного розвитку русинів-українців на Карпатській Україні прийшов страшний удар. Розпорядком міністра внутрішніх справ Баха, доба якого увійшла в історію як доба абсолютизму, А. Добрянський був ніби підвищений по посаді, але одночасно переведений з Ужгороду до Кошиць, до центру військового дистрикту, де був головою генерал Бодоло. Отець Віктор Добрянський опинився рівнож тут, а їх місця в Ужгороді не були більше ніким обсаджені; таким чином по трьох місяцях — від грудня 1849 року до березня 1850-го, скінчилось т. зв. автономне культурне життя карпатських русинів-українців. В скорому часі після такого розпорядку Баха, з'явився в Ужгороді з офіційним дорученням Пало Табодій, який зліквідував всі національні й культурні осяги русинів, завів знову всюди угорську мову, написи — все так, як було перед революціє. Все це пішло звичайним адміністраційним порядком.

Із наведеного короткого огляду випливає один логічний і навіть історією виправданий висновок, а саме, що взаємні вороги, в даному випадку Австрія й Угорщина, об'єднуються, коли йде про нищення української справи. Цього історичного факту ми мусимо бути свідомі і його при відповідних нагодах пам'ятати.

(Продовження буде)

Союз Українок Америки

пошукує

РЕДАКТОРА

журналу організації „НАШЕ ЖИТТЯ"

Платня згідно з умовою. Письмові зголошення з поданням кваліфікацій просимо надсилати **до 10-го квітня 1984 року** на адресу:

MRS. IVANNA ROZANKOWSKY
65 Second Avenue, Apt. 2G, New York, N.Y. 10003

Св. Софія — Релігійне Товариство Українців Католиків, ЗСА

запрошує все Громадянство Дітройту-Воррен і околиці на

СИМПОЗІЮМ:

УКРАЇНСЬКА ХРИСТИЯНСЬКА РОДИНА СЬОГОДНІ

що відбудеться

в суботу, 31-го березня 1984 р., о год. 3-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата, Дітройт-Воррен

Доповідатимуть:

о. ТАРАС Р. ЛОНЧИНА з релігійного аспекту
д-р ВСЕВОЛОД ІСАЇВ — з соціологічного аспекту
д-р ЄВГЕН НОВОСАД — з медично-психіятричного аспекту

Програмою веде: **д-р БОГДАН ЛОНЧИНА**

Фінансова Комісія СФУЖО на Америку

запрошує

в неділю, **25-го березня 1984 р., о год. 4-ій по пол.**
в залі Освітньо-Культурного Центру
при 700 Седар вул., АБІНҐТОН-ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
на

ЗУСТРІЧ з ГРОМАДЯНСТВОМ

під назвою:

СФУЖО і 100-ліття Українського Жіночого Руху

Відкриття **Марія Харина;** доповідь голови СФУЖО **д-р Марії Квітковської;** фінансовий звіт **Дарії Бойдуник** та **показ прозірок з нагоди 100-ліття Українського Жіночого Руху,** що їх висвітлить **Люба Абрамюк-Волинець.**

Після програми — перекуска, кава і солодке

Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського ТУСМ

ПРОГОЛОШУЄ І ЗАКЛИКАЄ

Українську Громаду до численної участи в

ТИЖНІ ОБОРОНИ ЮРІЯ ШУХЕВИЧА

в днях: 26-го — 31-го березня 1984 р.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ і ЮРІЯ ШУХЕВИЧА

в суботу, 31-го березня 1984 р.

ПРОГРАМА:

- ПРОГОЛОШЕННЯ „ТИЖНЯ ОБОРОНИ ЮРІЯ ШУХЕВИЧА" в City Hall МІСТА НЮ ЙОРКУ
- ЗУСТРІЧІ З ПОЛІТИЧНИМИ ДІЯЧАМИ І ПРЕСОЮ
- ДОПОВІДЬ І ФІЛЬМ "PRISONLAND"
  NEW YORK UNIVERSITY LAW SCHOOL — 28-го березня, о год. 4-ій по пол.
  SAINT GEORGE'S ACADEMY —
  COLUMBIA UNIVERSITY —
  SAINT JOHN'S UNIVERSITY — 30-го березня, о год. 1-ій по пол.
- СТОРОЖ ПРИ В'ЯЗНИЧНІЙ КЕЛІЇ — символічна келія, де Ю. Шухевич відбув своє заслання, 28-го, 29-го і 30-го березня у City Hall Park при вулицях Парк Ров і Бродвей, Ню Йорк, о год. 11-ій ранку — 7-ої веч.
- ДЕМОНСТРАЦІЯ — в суботу, 31-го березня, о год. 2-ій по пол. при ОН в Ню Йорку на 47-ій вул. і Першій Авеню, і похід до БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ МІСІЇ на 67-ій вул. і Лексінґтон Авеню.

Успішна імпреза Відділу СУА в Трентоні

Стоять (зліва): М. Глушок, М. Глушок, голова, Н. Гафткович, А. Надрага, д-р Л. Онишкевич, Г. Пасічна, І. Мізюк, М. Спірала, Л. Сеник, Л. Городиська, З. Онищук.

Заходами 19-го Відділу СУА в Трентоні, Н.Дж., влаштовано у неділю, 19-го лютого, ц.р., в Народному Домі з участю гостей ширші сходини, присвячені Лесі Українці, патронці Відділу. Сходини відкрила вступним словом голова Марійка Глушок.

Доповідь про Лесю Українку виголосила у притаманній їй легкій розповідній формі д-р Лариса Онишкевич, що зразу зуміла полонити увагу слухачів і заставити їх пильно слідкувати за багатим й інформативним змістом. Прелеґентка чітко схарактеризувала поетесу під аспектом родини, впливу матері Олени Пчілки на формування її характеру й принципів та письменницької творчости. Підкреслила рішучість матері, коли йшлося про виховання Лесі в національному дусі й про вироблення почуття обов'язку, невтомної праці у вибраній нею ділянці письменства, без огляду на умовини. Саме це, певно, стало одним із дороговказів для молодих союзянок, які шукають на поселеннях за напрямними виховання своїх дітей. Прелеґентка згадала також про деякі маловідомі факти із життя поетеси, як про її тісну співпрацю з братом Михайлом над збагаченням перекладної літератури, або про її одруження недовго перед смертю з етнографом Климентієм Квіткою.

Потім Леся Сеник, членкиня Відділу, прочитала з глибоким зрозумінням і з чіткою дикцією зворушливу поему пера поетеси „О, знаю я". Хор Відділу збагатив програму проспівавши мелодійно пісню до слів Л. Українки „Давня весна..." і закінчив сходини релігійним гимном „Боже Великий..."

Голова Відділу подякувала прелеґентці за цінну доповідь, а містоголова Леся Городиська вручила її китицю квітів. Голова подякувала також представницям місцевого 11-го Відділу та гостям за участь і запросила всіх на смачну перекуску з канапками, солодким і чаєм, що їх дбайливо приготовили членкині Відділу. Завдяки традиційній гостинності та великій уважливості до гостей, проведено довгий час у дружній гутірці з молодими та ідейними союзянками, які чарівно виглядали у ґарних вишиваних блюзках з яблуневими квітами у волоссі.

Шкода, що не влаштовано цієї гарної імпрези з додатковими виступами дітей союзянок для ширшого громадянства Трентону.

Треба наголосити, що молодечий Відділ СУА дуже активний в українській громаді; він бере жваву участь у всіх місцевих імпрезах, кожного року ходить з колядою, переводить збірки на різні громадські цілі, висилає пачки на допомогу потребуючим і піддержує стипендійний фонд у Бразилії. Членкині з великою пошаною ставляться до рідної мови і дбайливо виховують своїх дітей у релігійному та національному дусі. Діти вчащають до парафіяльної українознавчої школи, належать до молодіжної організації і вчаться національних танців.

Бажаємо молодечому 19-му Відділові СУА в Трентоні, під проводом енергійної голови Марійки Глушок, багато успіхів у їхній дуже потрібній та корисній праці для добра української спільноти тут і на рідних землях.

Олександер Татомир

ДЕМОКРАТИЧНІ СЕНАТОРИ передбачають, що потвердження Едвіна Міса на становище генерального прокуратора, на яке його найменував президент Роналд Реґен, значно припізниться, якщо взагалі вміжчасі не виникнуть нові обтяжуючі справи і справа Міса буде відкладена в Сенаті. Деякі сенатори вже зверталися до Президента, щоб він зрезиґнував з Міса і найменував на це відповідальне становище іншу особу. Р. Реґен покищо не змінив своєї думки відносно свого номіната і висловив переконання, що Сенат потвердить його вже в найближчому майбутньому. Покищо юридична комісія Сенату далі перевіряє фінансові справи Міса.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в четвер, 29-го березня 1984 р., о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, МА, за Блаженної Пам'яті:

інж. РОМАНА КОСА
д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
НАТАЛІЮ ОЛІЙНИК
інж. БОГДАНА РАКА
ред. ІВАНА СМОЛІЯ
ТЕТЯНУ СТЕЛЬМАХ
ГРИГОРІЯ ЯРЕМЧУКА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

З великим жалем сповіщаємо Приятелів, Знайомих і Земляків про відхід у Вічність, 28-го січня 1984 року

нашої Улюбленої, Незабутньої МАМИ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п.

АННИ ДЕХА

нар. в Перечині, Карпатській Україні, 1899 року, вдови по сл. п. П. Василеві, відданому Синові Срібної Землі, осн. в 20-их роках „Січ-і", довголітньому кошовому і дириґентові хорів у Перечині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 30-го і 31-го січня 1984 р. у українській церкві св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж. — звідти погріб на цвинтарі „Кальварія", Патерсон, Н. Дж.

У сороковий день Її смерти була відслужена ПОМИНАЛЬНА ВІДПРАВА за спокій Її душі.

Блаженний Спокій і Вічна Їй Пам'ять!

У глибокій жалобі:

дочки:
АННА МАКАРЕНКО, вдова по сл. п. Борисові зі синами РОМАНОМ І ПАВЛОМ
МАРІЯ БУДАК з чоловіком і сином ІГОРЕМ КАРДАШ з дружиною ДЕББІ
брат — ЮРІЙ з родиною, в Карпатській Україні
Родина в Америці, Канаді, Карпатській Україні і Венесуелі

„Малороси"...

Закінчення зі ст. 2.

учні середньої школи), але тут властива проблема в тому, що читання історії не завжди є вистарчальним. Історію треба інколи ще й належно інтерпретувати...

Починаючи від смерти Ярослава Мудрого (1054 р.) до 1169 року нащадки київських князів, включно з ізгоями, що втратили права до земельних посілостей та мусіли шукати притулку на південних пограниччях України, не наважились до такого погрому Києва — матері Руських городів, як це зробив Боголюбський (з групою північносхідніх князів) 1169 року. Тож нічого дивного, що такі великі педагоги-історики, як проф. Михайло Грушевський і проф. Наталія Полонська-Василенко, називають цей погромницький похід на столицю власної держави — хмарою українських князів, що „посунула нищити Київ на славу його північного суперника" („Історія України", том І, стор. 54), щоб закріпити в пам'яті студіюючих молодих ґенерацій, як і в старших читачів, що це був національний злочин і він не сміє повторитись в майбутньому. Про цю подію добре знає світова історія й не можна її усунути з історії України, а треба лише належно пояснити, бо подібні випадки траплялись і в інших народів.

Між іншим, на згаданій сторінці (178 та 177) проф. Н. Полонська-Василенко подає характеристику Боголюбського, що виростав на півночі між фінськими племенами з т. зв. (в археолоґії) дяківського типу матеріяльною й духовою культурою, яка характеризує не лище Боголюбського, але й інших творців північних центрів та царської імперії. І тому проф. Наталія Полонська-Василенко також цілком слушно й без „старорежимного нахилу" вживає до північного політичного осередку, твореного Боголюбським, епітет з XVIII сторіччя — „великоросійського" (поданого повище за стор. 178), вбираючи його в лапки, які доповнюють і пояснюють решту властивого значення даної ситуації, витвореної в 1169 році.

Св. п. інж. В. Чижович

Четвертого лютого 1984 року у Філядельфії, Па., після довгої і важкої недуги відійшов у вічність св.п. інж. Володимир Чижович, довголітній член 214-го Відділу при УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Ню Джерзі.

Покійний народився 13-го вересня 1905 року у Лужку Долішнім в Західній Україні. Пройшов довгу еміґраційну мандрівку і разом з родиною приїхав до ЗСА. Перебуваючи в 1967 році в північному Ню Джерзі, став членом згаданого Відділу УНС.

Похоронні відправи відбулися 9-го лютого ц.р. з церкви Благовіщення в Мелроз, Пенсильванія, а потім на український католицький цвинтар Св. Марії на Факс Чейсі.

Св. п. В. Чижович залишив у смутку синів Ігоря з дружиною Марією і дітьми Ігорем і Христею, Євгена з дружиною Анною і дітьми Євгеном і Михасем та Володимира з дружиною Ольгою; сестер — Стефанію Пушкар з мужем д-ром Володимиром, Марію Круц з мужем Стефаном, Ольгу Михалюк; сестрінок з родинами, ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні.

О. Твардовський.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 15-го березня 1984 р. по тяжкій недузі упокоїлась в Бозі, на 85-му році життя наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МЕЛЯНІЯ з БАЧИНСЬКИХ ГОЛЮКА

вдова по маґістрові прав Іванові.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 16-го березня 1984 р., о год. 7.45 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку при 7-ій вул.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ будуть відслужені в церкві св. Юра в Ню Йорку при 7-ій вул. в суботу, 17-го березня 1984 р., о год. 9.30 ранку, а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

син — ЕВГЕН з дружиною ІНОЮ
внучка — ЛІДА ЛЕВИЦЬКА з мужем АНТОНОМ
внучка — МАРТА ВІРТ з мужем ЮРІЄМ
внук — ЕВГЕН
правнуки — МАРКО І ДАНКО
брат — ЕВСТАХІЙ БАЧИНСЬКИЙ з дружиною ТЕТЯНОЮ
сестра — СТЕФА КОРОЛЬ
і Родини: ГОЛЮКІВ, БАЧИНСЬКИХ, ГУРІВ, ЦВІЛІВ, КОРОЛІВ, ВІТКОВИЦЬКИХ, ПРИПЛЕСІВ, ГОШОВСЬКИХ, НЕДІЛЬСЬКИХ, ЗАЛЕСЬКИХ, СТРУМІНСЬКИХ, КАЧАЛІВ, СТАРУХІВ, КОРДУБІВ, ГОРОДЕЦЬКИХ, ЧАПЕЛЬСЬКИХ, БОЖЕМСЬКИХ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО" І 64-ий ВІДДІЛ СУА в НЮ ЙОРКУ

влаштовують

у суботу, 24-го березня 1984 р., в год. 5-ій по пол. в домівці СУА, 108 Друга Авеню в Ню Йорку

ЗУСТРІЧ ІЗ ПИСЬМЕННИЦЕЮ ДОКІЄЮ ГУМЕННОЮ

з нагоди її 80-ліття і 60-річчя її літературної діяльности

Участь беруть: **проф. ГРИГОРІЙ КОСТЮК, ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА і д-р АНДРІЙ ШУЛЬ**

До участи в вечорі щиро запрошують Громадянство.

ОРГАНІЗАТОРИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ

письменника і журналіста

бл. п.

ІВАНА КЕРНИЦЬКОГО-ІКЕРА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в Назареті, Люрді і Римі

а також в суботу, 24-го березня 1984 р.

в таких місцевостях і церквах:

Ню Йорк, церква св. Юра, год. 9-та ранку;
Дітройт, церква Непорочного Зачаття ПДМ, год. 8-ма ранку;
Асторія, Л. Ай., церква Чесного Хреста, год. 7:15 ранку;
Філядельфія, Па., катедра Непор. Зачаття ПДМ, год. 8 ранку;
Торонто, Канада, церква св. Покрови, год. 10:30 ранку;
Чикаґо, Ілл., церква свв. Володимира й Ольги, год. 9 ранку.

В неділю, 25-го березня 1984 р.

Вашінґтон, Д.К., церква св. Трійці, год. 11 ранку.

З'єднаймося в молитвах за спокій душі покійного.

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО" **РОДИНА І ДРУЗІ**

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими про відхід до Вічности 14-го березня 1984 р.

нашого Найдорожчого

МУЖА, ТАТА, ДІДА, БРАТА І ВУЙКА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА СКРИПЧУКА

нар. в с. Підярків, Галичина, проживши 77 років.

Залишив у великому горю:

дружину — ЛІДУ
синів:
ЯРОСЛАВА з дружиною
ОЛЕГА з родиною
сестер:
ІРЕНУ СКРИПЧУК
МАРІЮ СЕНИК з родиною
і рідних в Америці, Канаді й Україні

ПАНАХИДА відбудеться 16-го березня 1984 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Кошека і Портера, 990 S. Broad St., Trenton, N.J.

СЛУЖБА БОЖА відбудеться в суботу, 17-го березня 1984 р. в церкві Св. Юра Переможця у Ярдвілл, о год. 9-ій ранку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

має честь запросити Вас на

ДОПОВІДЬ

Надії Олексіївни Світличної

НА ТЕМУ:

ІЗ ВРАЖЕНЬ ПРО КИЇВСЬКИХ ШЕСТИДЕСЯТНИКІВ

(із серії „Київські викпади")

Неділя, 25-го березня 1984 року, о 2-ій год. дня
Будинок Академії, 206 захід 100-та вулиця, Мангеттен, Н. Й.

СХІДНІ НІМЦІ будують другий „мур ганьби" в Берліні, згідно з повідомленням німецьких урядових чинників в Західньому Берліні. Будова почалася кілька днів тому в серці Берліну біля 75 метрів позаду старого муру, який переділяє Східній Берлін і Західній Берлін в околиці Бранденбурзьких воріт. Берлінська поліція в Західньому Берліні повідомила, що новий мур є 16 футів заввишки тобто на три стопи вищий, як попередній мур, що простягається 27,9 миль вздовж Східнього і Західнього Берліну й понад 74,5 миль між Західнім Берліном і Східньою Німеччиною. Перший „мур ганьби" збудували східні німці 13-го серпня 1961 року для унеможливлення втечі зі Східньої Німеччини до Західнього Берліну. Від часу поділу Німеччини 2,7 мільйона осіб втекло зі Східньої Німеччини. Але після збудування муру по кінець 1983 року всього 192,000 душ зуміло втекти до Західньої Німеччини.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

Заарештована...

Закінчення зі ст. 1.

ністю причини для ‘розмови’.

Чулюкін в розмові з Й. Терелею запитував, коли і чого він приїхав до Москви. Йосиф написав на блянку пояснення, що приїхав в Москву відвідати хворого приятеля, але, не знайшовши його дома, зайшов до мене. Далі, у зв'язку з питанням, чому у нього немає прописки від такого-то до такого-то року і т.д., Йосиф Тереля перерахував, коли і за якими статтями він перебував в ув'язненні. Тоді він попросив, щоб в кімнату привели мене, і в моїй присутності вголос перечитав пояснення. Одначе після того ані мене, ані Йосифа не відпустили. Мене провели в кімнату, куди вкоротці увійшов старший чоловік у сірому пальті і хтось в цивільному. Їх супроводжував співробітник міліції. Старший чоловік назвав себе начальником міста..."

(Далі Є. Саннікова описує перебіг розмови. Після розмови з нею слідчі пішли до Терелі):

„Після цього мене довго держали в замкненій кімнаті, а на питання, коли мене відпустять, здвигали плечима. Вміжчасі в сусідній кімнаті відбувалося наступне: людина в цивільному, яка представилася мені ‘начальником міста’, показала Йосифові Терелі посвідку співробітника КҐБ і запитами, чи ввічливо з ним поводилися співробітники міліції.

— Яка там ввічливість! — сказав Тереля. — Знущалися. Чотири години протримали без будь-якої причини.

Майор Чулюкін зблід, почувши це, і почав переконувати, що був дуже ввічливий. Співробітник КҐБ попросив викликати ‘найближчого психіятра’ і сказав:

— А ми знаємо, Йосифе Михайловичу, чого ви приїхали. Інформацію, мабуть, привезли. Чи не так? Знаємо, знаємо... — Опісля він попросив співробітників міліції дати йому пояснення Терелі про перебування в Москві. Раптом Чулюкін зі словами: ‘А він ось що нам написав’, — вийняв з сейфа аркуш паперу. Там на блянку ‘Пояснення’ почерком, подібним на почерк Терелі, було написано приблизно наступне: „Я... прибув в Москву тому, щоб допомогти органам держбезпеки (КҐБ) викрити підпільну друкарню „Християнин" ...

— Коли він це написав? — запитав співробітник КҐБ (Комітету Государственной Безопасности)

— Тількищо, — відповів співробітник міліції.

— Це ваша заява? — запитав співробітник КҐБ Терелю і вичікуюче подивився на нього.

Тереля, усвідомивши, що співробітники КҐБ провокують його на скандал і шукають причини заховати його в психолікарню, спокійно сказав: — Так, я писав. А скільки ви мені будете платити?

— Але ви подивіться ліпше, — сказав розчарований співробітник КҐБ, подаючи йому в руки заяву.

— А пощо ви мені її даєте? Потрібні відбитки пальців?

Співробітник КҐБ кинув заяву на землю і змінив розмову на іншу тему. У ‘грі’ співробітників КҐБ і міліції з ‘заявою’ відчувалася нетвердість, розгубленість, недостатня підготовка видовища - ‘спектаклю’, змонтованого, очевидно, поспіхом.

У Пармі...

Закінчення зі ст. 1.

Після Торжественної Служби Божої відбувся в місцевому готелі бенкет з участю усіх присутніх Владик, священства та біля 1,000 вірних, що його молитвою відкрив голова Комітету о. М. Ревтюк, а хор „Дніпро" під диригентурою Евгена Садовського відспівав „Отче Наш". Трапезу поблагословив Владика Михаїл, а привітального листа від Патріярха Йосифа, в заступстві Владики Іннокентія, відчитав о. д-р Ізидор Нагаєвський. Бенкетом проводив о. шамб. Ярослав Данильчук; американський і український гимни відспівав, в супроводі Зірки Шокалюк, Юрій Оришкевич. Важливою частиною у програмі був виступ посадника Клівленду Джорджа Война віча. Говорили також інші представники: радний Джан Заєк, стейтовий сенатор Ґері Суходольнік. Промову-подяку обидвома мовами виголосив Владика Москаль. Бенкет закінчився молитвою, що її провів генеральний вікарій Стемфордської єпархії о. митрат Омелян Монастирський.

Кіссінджерові...

Закінчення зі ст. 2.

ініціятиву, ставити чоло противностям, переносити одіюм пацифізму в Европі, та що найголовніше збільшити в їхніх бюджетах кошти на оборону, самі вирішити чи присутність на їхній території нуклеарної зброї конечна для захисту Европи, та й поставитись серйозно до питання, чи на випадок совєтської аґресії вжити першими нуклеарну зброю. Тоді зникли б обвинувачення европейської „вулиці", що Америка готова жертвувати Европою для власної оборони (Були оскарження, що ЗСА допускають можливість обмеження нуклеарної війни до европейського „театру"). Побільшення европейських конвенціональних збройних сил відсунуло б на погляд багатьох, мариво нуклеарної конфронтації. А навіть коли б така загроза мусіла далі висіти, то Америка могла б відтягнути з Европи хоч дві свої дивізії, бо для замаркування, що на випадок аґресії совєти мусітимуть воювати і з Америкою, вистачало б в Европі дві - три дивізії.

Які перспективи, що думки Кіссінджера найдуть відлуння і в Европі і тут при формулюванні протисовєтської політики? Кіссінджер накликає европейців перебрати завдання їхньої оборони у власні руки, а це пов'язане з коштами. Европа так привикла до того, що львину частину тих коштів покриває Америка, що їм не легко так переключитись. Але коли б це сталось, коли б вони зміцнили свої конвенціональні збройні сили до рівня совєтських, а то мають змогу і перевершити їх, тоді зникло б для Европи мариво нуклеарного страхіття, бо совєти знають слабості свого воєнного потенціялу, з яких чи не найголовніші — непевна льояльність їхнього вояка і їх союзників, та технологічна перевага Заходу.

Перекинення тягару оборони в більшій мірі на Европу розв'язало б теж пекучі проблеми ЗСА. В чому нині поважна загроза для Америки? Її бюджетовий дефіцит мав би досягти під кінець 1985 року висоти 1.8 трильйона долярів. Лиш цьогорічний дефіцит крутиться біля 200 більйонів. Економісти побоюються, що коли так далі піде, Америка може піти з торбами. Йде в Конґресі сильна атака на тристабільйоновий воєнний бюджет, а це прикра справа, бо такі пересправи підривають авторитет Уряду. Коли б не ті кошти на нуклеарну зброю, якої ніхто ніколи не буде вживати, коли б Европа, збільшивши свої конвенціональні збройні сили, перебрала більшу відповідальність за оборону Заходу проти кремлівських затій, бюджет Америки мабуть збалянсувавсь би, а сильна економіка ЗСА, то чи не найкраще забороло проти загрози зі Сходу.

Для мене ідеї Кіссінджера про конечність основних змін в Атлантійському Альянсі дуже вагомі. Мабуть прийдеться Америці їх здійснювати, бо інакше прийдуть дуже важкі роки на цю країну...

Ієрархи...

Закінчення зі ст. 1.

„...Впродовж 90 років Український Народний Союз був тією українською установою у вільному світі, яка за весь час свого існування була провідною силою, що забезпечувала стабільність і тривалість української спільноти та віддано служила українській справі...

...Перевіряючи пророблену працю за 90 років, Вам напевне стають перед Вашими очима всі ті трудолюбні провідники й працівники, що не жаліли свого труду і ідейної наснаги подолювати всякі труднощі, які не раз ставали перешкодою до успіхів. Тих, що заснули в Господі, не забуваймо в наших молитвах. Живих працівників шануймо і любімо Христовою любов'ю...

...Кожний ювілей повинен оновити нашого духа та поставити усіх святкуючих на дальшу дорогу щирої та відданої праці в майбутнє. Напевно 90-літній ювілей УНС з такими колосальними здобутками знайде в українській спільноті потрібну динамічну духову і матеріяльну силу, що служитиме українській справі ще наступних 90 років..."

ВАСИЛІЙ
Архиєпископ

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В КАНАДІ

„...Нехай Предобрий Господь щедро благословить Український Народний Союз і всіх членів його, щоб далі продовжувалася благословенна і благородна служба Українського Народного Союзу українській спільноті й українській справі.

Бажаючи Вам і всім членам УНС всякої доброти і незмірних благодатей у відданій службі українському народові й у всіх Ваших благородних починах..."

ІЗИДОР
Єпископ

УКРАЇНСЬКЕ ЄВАНГЕЛЬСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

„...Без всякого перебільшення можна сказати, що УНС це найстарша та найбільша українська органнізація у вільному світі, яка об'єднувала, репрезентувала та боронила інтереси українських поселенців у Північній Америці, а де треба було і в Україні, і робить це в значній мірі і тепер. Вона багато спричинилаася до розбудови культурно-громадського життя нашого народу в Північній Америці та поза нею.

З цієї особливої нагоди Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці вітає УНСоюз з його чисельним членством з цим небуденним ювілеєм, тішиться його досягненнями та бажає йому щедрих Господніх благословень на його дальшу працю для добра наших людей, де вони б не жили, а особливо в Північній Америці..."

За Головну Управу УЄО в ПА
ВОЛОДИМИР БАГРІЙ
Президент
ПАСТОР ВОЛОДИМИР БОРОВСЬКИЙ
Екзекутивний Секретар

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКЕ БРАТСТВО

„...Вітаю нашу найбільшу українську інституцію у Вільному Світі — „Українську заморську твердиню", всі окружні відділи та все членство УНС і бажаю великого розвитку та творчих успіхів у його зрості!

Український Народний Союз виконав великі завдання в підтримці славної боротьби українського народу за його волю і незалежність України, зробив великий вклад у церковне, культурне і громадське життя українців у Новому Світі, через свою пресу формував думки й надавав напрямок українській людині в країнах її нового поселення.

Ми — українські християни-баптисти горді за Український Народний Союз і його ролю в економічному, духовному та культурному житті українців поза межами поневоленої Москвою України..."

ПАСТОР ОЛЕКСА ГАРБУЗЮК
Голова

УККООПЕРАТИВА — В МІННЕАПОЛІСІ

У дописі Василя Пакуляка „Радісне 16-річчя" („Свобода" ч. 50 з 16-го березня ц.р.) пропущено місто, в якому міститься Українська Кредитова Кооператива, про яку мова, — Міннеаполіс. — Ред.